
Karlova univerzita vs. Harvard?

Karlova univerzita vs. Harvard?

10.12.2008, rubrika: Vzdělávání, strana: 10, autor: Josef Berger

Když byly letos zveřejněny dva neprestížnější SVĚTOVÉ ŽEBŘÍČKY UNIVERZIT, jejich čtenáři se museli při čtení pořadí nejlepších škol nudit. V obou letos opět vyhrál Harvard.

V e světově respektovaném americkém žebříčku ARWU zabodovala z českých škol jenom Univerzita Karlova. Stejně jako loni se umístila ve třetí stovce. Protože má ve své historii alespoň jednu Nobelovu cenu (profesor Heyrovský) a z ní pochází nejvíce českých prestižních publikací. Před ní je v žebříčku například 90 amerických, 22 britských, 11 německých univerzit. Za ní skončila nejlepší maďarská, polská, slovinská univerzita, Slováci nebudovali vůbec.

Londýnský žebříček THE-QS zní českým akademikům příjemněji. Tady Nobelovky a podobné světové prestižní ceny nikdo nesčítá, jde spíše o dobrou pověst u expertů a zaměstnavatelů a o kvalitní publikace.

Univerzita Karlova letos skončila na 261. místě (loni 290., předloni 248.), ČVUT na 414. (loni 429.). Z loňské první pětistovky spadly do šesté stovky brněnské VUT, které se letos umístily 512., a Masarykova univerzita je na 568. místě. Univerzita Karlova a ČVUT si sice v tomto roce trochu polepšily, ale šlo o posuny v hloubi pelotonu nepřilíš významné. Celkově si české vysoké školy spíše trochu pohoršily.

ČVUT ve světě Letošní výsledek v THE-QS určitě potěšil akademiky ČVUT. Mají řadu světově špičkových profesorů, hlavně na fakultě elektrotechniky. Ale také mnoho takzvaných „praktiků“, kteří nejsou schopni se v mezinárodní konkurenci prosadit a srážejí ČVUT k riziku sestupu z nejlepší pětistovky.

Škola musí mít výrazné osobnosti Na druhé straně v žebříčku THEQS není VŠCHT Praha, třebaže má z českých vysokých škol dlouhodobě nejvyšší průměrnou produktivitu vědeckých publikací. Ale z výsledků hodnocení zahraničními experty plyne, že tato škola má málo efektivní propagaci a nedostatečný počet prestižních publikací (v chemii jde o časopisy Nature a Science). Prostě po staletí klasika: výborný průměr pro dobrou pověst nestačí, vysoká škola má mít především významné osobnosti.

Na špici nemohou být všichni Není sice nutné mít všechny školy špičkové, ale pod určitou úroveň by nové vysoké školy neměly vznikat.

Nyní třeba na svém webu jedna nová vysoká ekonomická škola láká uchazeče, že v pokročilé informatice je naučí pracovat s PowerPointem a hledat údaje na internetu. Čili to, co běžně už na malých gymnáziích a některých základních školách umějí dvanáctileté děti.

Ve Velké Británii byli před lety v podobné situaci a řešili to jednoduše: nejhorším univerzitám přestali dávat finanční dotace (ty poté zanikly) a ušetřené peníze dali těm nejlepším. Není pak divu, že řada britských univerzit patří k nejlepším v Evropě a zejména v Cambridgi a v Oxfordu se snaží konkurovat Harvardu. Cambridgeská je v přírodních („neživých“) vědách dokonce lepší než Harvard.

Mýty o kvalitě vysokých škol V komentářích ke kvalitě českých vysokých škol se u nás vyskytuje řada mýtů, nejčastější jsou tři.

* Ten nejrozšířenější praví, že na společenskovedních školách se hlavně učí a jenom výjimečně bádá. Ve skutečnosti onen nápad, že se bádání ponechá jen na výzkumných ústavech, vznikl u nás v padesátých letech. Na Harvardu, Oxfordu a jinde se ve společenských vědách bádalo a bádá stále, a to s mezinárodně uznávanými výsledky. THEQS má i dílčí žebříčky podle oborů: ve společenských vědách dopadl letos opět nejlépe... Harvard!

Dalším mýtem je představa, že anglicky mluvící země jsou v žebříčcích upřednostňovány. Je to opačně. Angličtinu začali dominantně používat na celém světě vědci sami. Protože na nejlepších univerzitách se učí anglicky. Kdyby české univerzity tvořily světovou špičku vzdělanosti, čeština by se stala světovým jazykem samovolně.

* Není pravda, že větší podíl vysokoškoláků zajistí prosperitu ekonomiky. Ve skutečnosti je rozhodující kvalita a struktura oborů a připravenost ekonomiky odborníky absorbovat. Kvalitní odborníci a lidé z nedostatkových profesí jsou třeba všude.

Žebříčky VŠ 2008

Pořadí THE-QS: 1. Harvard, USA 2. Yale, USA 3. Cambridge, V. Británie 4. Oxford, V. Británie 261. Karlova univerzita, ČR (414. ČVUT, 512. VUT, 568. Masarykova univerzita) další na www.topuniversities.com

Pořadí ARWU: 1. Harvard, USA 2. Stanford, USA 3. Berkeley, USA 4. Cambridge, V. Británie 252. Karlova univerzita, ČR další na <http://www.arwu.com>